

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1981/530

KARAR NO : 1982/319

ÖZET: Uyuşmazlık Mahkemesi'nce 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre yapılan başvuru sonucu görevli yargı yeri belirlenmesine rağmen, verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Şevki Biçer

O L A Y : 24.9.1978 günü, sanığın mahkemece toplattırılmasına karar verilen Pa-

tizan isimli gazeteyi Etlik'te sattığı ve jandarmaları görünce kaçtığı, bu gazetede "Türkiye halkı konut sorununu demokratik halk devrimi yolunda çözecektir." başlıklı yazı ile komünizm propagandası yapıldığı ve ayrıca "1 Mayıs Mahallesi halkının şanlı direnişi" başlıklı yazı ile de, yasanın suç saydığı fiilin açıkça övüldüğü ve halkın suç işlemeye tahrik edildiği iddiasıyla Altındağ C. Savcılığı'nca sanığın eylemine uyan Türk Ceza Yasası'nın 142/1-6., 311/1., 312/2. maddeleri uyarınca cezalandırılması istemiyle Altındağ Ağır Ceza Mahkemesi'ne açılan kamu davası üzerine, söz konusu suçlardan yargılanan sanık Şevki Biçer hakkında Altındağ Ağır Ceza Mahkemesi 27.12.1978 gününde, 1978/344-403 sayı ile; sanığa yüklenen suçun, 1402 sayılı Yasa'nın 15. maddesi kapsamına girdiği ve sıkıyönetim ilânına neden olan suçlardan bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesi'de; 11.7.1980 gününde, 1980/9 esas sayı ile; sanığa yüklenen suçların sıkıyönetim ilânına ve faaliyetlerine ilişkin olmadığı, sıkıyönetim ilânından önce işlendiği ve görülmekte olan davalarla da ilişkisinin bulunmadığı, buna göre davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği kanısına varıldığını ileri sürerek 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuruda bulunmuştur.

Başvuruyu inceleyen Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, 17.11.1980 gününde, 1980/286-399 sayı ile; sanığa atılı suçların sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olduğu ve Milli Güvenlik Konseyi'nin 7 numaralı Kararı'nın 4. maddesi kapsamına girdiği gerekçesiyle başvurunun reddine karar vererek, görev sorununu kesin olarak çözümlenmiştir.

Uyuşmazlık Mahkemesi kararını alan Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesi, 19.12.1980 gününde, 1980/9-543 sayı ile; "Hernekadar Uyuşmazlık Mahkemesi'nce davada askeri yargı yerinin görevli olduğuna dair ve mahkememizin başvurusunun reddine karar verilmiş ise de; 1402 sayılı Yasa'nın 2301 sayılı Yasa ile değiştirilen 13. maddesinin (a) fıkrasında sıkıyönetim ilânına ilişkin suçları sıkıyönetim ilânından üç ay içerisinde işleyenlerin davalarına sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılacağına açıkça ve amir bir şekilde hükme bağlanmış bulunması, buna karşılık dava konusu suçun, 24.9.1978 tarihinde ve 26.12.1978 tarihinde ilân edilen sıkıyönetim ilânından üç ay öncesinden daha önce bir

tarihe ait olması nazara alınarak" biçimindeki gerekçeyle bu kez görevsizlik kararı vererek dosyayı mahkememize göndermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Kenan Terzioğlu'nun Başkanlığı'nda, Fethi Özdural, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Yaşar Çiftçioğlu, Hasan Çelikkale ve Nail Yücel'in katılmaları ile yaptığı 31.5.1982 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler, okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Musa Sönmez'in, kararın yasaya aykırılık yönünden kaldırılması yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Yukarıda açıklandığı üzere, Adli Yargı yerinin görevsizlik kararı üzerine dosya kendisine gelen sıkıyönetim askeri mahkemesi görevli yargı mercin belirlenmesi için 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurmuş, Mahkememiz Ceza Bölümünce de, bu işte Askerî Yargı yerinin görevli olduğuna karar verilerek sıkıyönetim askeri mahkemesinin başvurusu reddedilip, görev sorunu kesin olarak çözümlenmiştir.

Bir yargı merciinin Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurma kararı verdikten sonra, yüksek mahkemenin bu konudaki kararına uymasının yasa buyruğu olduğu bilinen bir gerçektir.

Görev konusunun kamu düzenine ilişkinliği nedeniyle yargılamanın her evresinde gözönünde bulundurulması, görevi belirleyen yasa değişiklikleri olmuşsa, yargı mercilerinin (aksine bir hüküm konmamışsa) bu değişikliği gözönünde tutması doğaldır. Sıkıyönetim askeri mahkemesi başvurusunun reddinden sonra, 1402 sayılı Yasa'nın 13/a maddesi ile getirilen süre değişikliğini ileri sürerek görevsizlik kararı vermiş ise de, Uyuşmazlık Mahkemesi Kararı yasadaki bu değişiklikten sonra ve değişiklik gözönünde tutularak verilmiştir. Bu itibarla, Askerî Yargı yerinin anılan kararın yeniden gözden geçirilmesi sonucunu doğuracak biçimde görevsizlik kararı vermesi, 2247 sayılı Yasa'nın öngördüğü kurallara bağdaşmamakta ve karar açıkça yasaya aykırı düşmektedir.

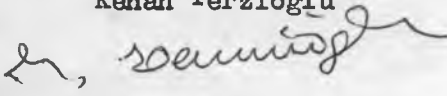
Bu nedenle, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

.../....

SONUÇ: Askerî Yargıda görülmesine Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesi'nin 19.12.1980 günlü, 1980/9-543 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 31.5.1982 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

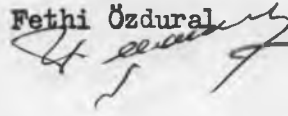
Başkan

Kenan Terzioğlu

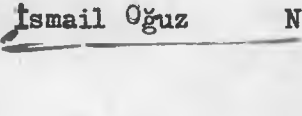
Üye

Fethi Özdural

Üye

İsmail Oğuz

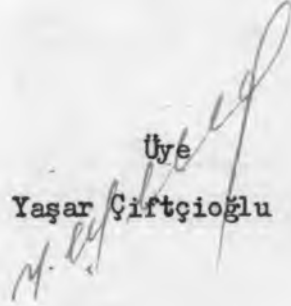

Üye

Nevzat Doğan

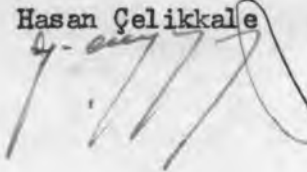
Üye

Yaşar Çiftçioğlu

Üye

Hasan Çelikkale

Üye

Nail Yücel

